

Інформаційно-аналітична довідка щодо основних тенденцій соціально-економічного розвитку регіону

1. Аналіз реального сектору економіки.

1.1. Промисловість.

На підконтрольній українській владі території залишилась незначна частка таких галузей як вугільна промисловість, виробництво будівельних матеріалів, харчова та легка промисловість. За даними Держстату України, кількість промислових підприємств у 2018 році склала 471, з них 391 – мале підприємство.

Основні підприємства зосереджені у містах Северодонецьк, Рубіжне, Лисичанськ, Кременна, питома вага яких в загальному обсязі реалізованої промислової продукції області майже 50,0 %.

Середньооблікова кількість працюючих у промисловому комплексі у грудні 2019 року склала 32,1 тис. осіб, що на 0,8 % менше від попереднього місяця.

Заробітна плата штатних працівників в середньому за грудень 2019 року склала 11038,0 грн, що більше на 15,6 % від попереднього місяця та на 8,3 % від середнього рівня по регіону.

Індекс промислової продукції у 2019 році порівняно з 2018 роком становив 96,0 % (2018 до 2017 року – 83,0 %).

Обсяг реалізованої промислової продукції у січні-листопаді 2019 року склав 20,3 млрд грн, що становить 0,9 % від загальнодержавного.

Практично все виробництво **хімічних речовин і хімічної продукції** зосереджено на території, підконтрольній українській владі. Основними підприємствами є: ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот», ТОВ НВП «Зоря», ВКФ ТОВ «ТАНА» та інші.

У січні-грудні 2019 року підприємствами галузі вироблено товарної продукції на суму:

ТОВ НВП «Зоря» – 851,2 млн грн (85,9 % до аналогічного періоду 2018 року);

ТОВ НВФ «Мікрохім» – 358,3 млн грн (121,8 %);

ПАТ «Рідкісні гази» – 1107,8 тис. грн (41,4 %);

ВКФ ТОВ «ТАНА» – 113,2 млн грн (108,4 %).

ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот», одне з основних підприємств хімічної галузі області, працює неритмічно та надає послуги тільки з переробки давальницької сировини. За 2019 рік підприємством вироблено селітри аміачної майже 320 тис. тонн (2018 рік – 46,8 тис. тонн), аміаку водного – 2,1 тис. тонн (2018 рік – 0,3 тис. тонн), карбамідно-аміачної суміші – 10,6 тис. тонн.

Обсяг реалізованої продукції по галузі у січні-листопаді 2019 року склав 3140,3 млн грн.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 15,5 %.

Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої продукції представлено ТОВ «НВО «Склопластик», ТОВ «Рубіжанський трубний завод» та іншими підприємствами.

Основними підприємствами галузі за 2019 рік вироблено продукції на суму:

ТОВ «НВО «Склопластик» – 202,0 млн грн (88,1% до 2018 року);

ТОВ «Рубіжанський трубний завод» – 12,6 млн грн (88,1 %). Вироблено товарної продукції у натуральному вигляді 2525,5 тонн (88,5 %).

Обсяг реалізованої продукції по галузі у січні-листопаді 2019 року склав 491,5 млн грн.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 2,4 %.

Основні підприємства галузі **машинобудування**, що працюють на території підконтрольній українській владі: ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод», ПрАТ «СНВО «Імпульс», ТОВ НВП «Мікротерм».

На ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод» за 12 місяців 2019 року обсяг товарної продукції склав 2142,6 млн грн (12 місяців 2018 року – 1677,3 млн грн). Виготовлено 1091 новий вагон (аналогічний період 2018 року – 1187), відремонтовано 1542 (798) вагони.

ПрАТ «СНВО «Імпульс» вироблено товарної продукції на суму 1370,6 млн грн (січень-грудень 2018 року – 1862,7 млн грн), ТОВ НВП «Мікротерм» – 12,1 млн грн (12 місяців 2018 року – 12,8 млн грн).

Обсяг реалізованої продукції по галузі у січні-листопаді 2019 року склав 2867,3 млн грн.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 14,1 %.

На території підконтрольній українській владі в галузі **текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** працюють ТОВ ВТФ «Шарм» м. Лисичанськ, ФОП Смалій м. Рубіжне, ТОВ «Рубіжанська панчішна мануфактура», ТОВ «Старобільська швейна фабрика» та інші малі підприємства, які мають незначний вплив на обсяги виробництва регіону.

За підсумками роботи у січні-грудні 2019 року темп росту промислової продукції підприємств галузі до січня-листопада 2018 року складає:

ТОВ ВТФ «Шарм» м. Лисичанськ – 103,3 %;

ФОП Смалій м. Рубіжне – 113,3 %.

Основне підприємство галузі **виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність**, яке виробляє 99,0 % обсягів товарної продукції – ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат».

Протягом 2019 року вироблено товарної продукції на суму 3340,5 млн грн (72,7 % до 2018 року). У натуральному виразі вироблено картону та паперу 146,8 тис. тонн (67,6 % до 2018 року), гофротари – 138,8 млн м³ (90,7 %).

Скорочення обсягу виробництва відбулося у зв'язку з заборонаю ввезення на територію РФ низки товарів, країною походження яких є Україна, зокрема, експорту товарів групи ТН ЗЕД 4805 (папір та картон, некрейдовані, у рулонах або в аркушах, не піддані додатковому обробленню або оброблені).

Обсяг реалізованої продукції по галузі у січні-листопаді 2019 року склав 3176,8 млн грн.

Частка в структурі реалізації промислового виробництва – 15,7 %.

Добувна промисловість

На території підконтрольній українській владі працюють 4 шахти ПАТ «Лисичанськвугілля» та 4 шахти ДП «Первомайськвугілля».

За 2019 рік загальний обсяг товарної продукції (в натуральному виразі) 227,8 тис. тонн вугілля, що становить 75,7 % до 2018 року, у тому числі:

ПАТ «Лисичанськвугілля» – 113,1 тис. тонн (74,6 % до 2018 року);

ДП «Первомайськвугілля» – 114,7 тис. тонн (76,8 % відповідно).

За січень-грудень 2019 року обсяг реалізованої товарної продукції в діючих цінах без ПДВ по вугільним підприємствам області складає 440,6 млн грн, що становить 64,2 % до аналогічного періоду 2018 року.

На 01.01.2020 на складах вугледобувних підприємств знаходиться 50,8 тис. тонн рядового вугілля, у тому числі:

ДП «Первомайськвугілля» – 22,0 тис. тонн;

ПАТ «Лисичанськвугілля» – 28,8 тис. тонн.

Обсяг реалізованої продукції по галузі у січні-листопаді 2019 року склав 1082,2 млн грн.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 5,3 %.

Електроенергетичну галузь економіки області представляють:

енергогенеруючі підприємства – ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК Східенерго», ДП «Сєверодонецька ТЕЦ», блок-станції підприємств (ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат», ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Зоря», які виробляють електроенергію для власних потреб);

послуги з розподілу електричної енергії – ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» та Луганська філія ДП «Регіональні електричні мережі»;

послуги з постачання електричної енергії – постачальник «останньої надії» ДПЗД «Укрінтеренерго», постачальник універсальних послуг ТОВ «ЕНЕРА СХІД», інші постачальники за вільними цінами.

Свою діяльність підприємства галузі починаючи з 01.01.2019 здійснюють в рамках нової моделі ринку електричної енергії (Закон України «Про ринок електричної енергії»). Це надає можливість споживачам придбати електричну енергію у постачальників та виробників незалежно від їх місця знаходження уникаючи монополій.

Через знаходження ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК «Східенерго» в зоні бойових дій пошкоджено значну кількість ліній електромереж (на балансі підприємства 20 повітряних ліній, з них 8 – 110 кВ та 12 – 220 кВ. В робочому стані 12 ліній: 7 ліній – 220 кВ та 5 ліній – 110 кВ. У роботі одна лінія 220 кВ і 5 ліній по 110 кВ. На станції 6 енергоблоків, 1 з яких знаходиться в роботі з видачею навантаження 180 МВт/добу.

За 2019 рік генеруючими потужностями області вироблено 2066,1 млн кВт год. електроенергії.

Сумарний обсяг поставленої споживачам електроенергії мережами ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» та ДП «Регіональні електричні мережі» за січень-грудень 2019 року склав 1345,7 млн кВт год, в т. ч.

ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» – 1181,0 млн кВт год.;

ЛФ ДП «Регіональні електричні мережі» – 164,9 млн кВт год.

Газова промисловість

АТ «Луганськгаз» здійснює діяльність з постачання та транспортування природного газу розподільними трубопроводами в межах області.

Компанія забезпечує закупівлю й поставку газу населенню, бюджетним установам, промисловим споживачам, громадським організаціям, експлуатацію розподільних газових мереж області, виконує роботи з газифікації об'єктів і населених пунктів регіону.

Протягом січня-грудня 2019 року видобуто на газоконденсатних родовищах області 176,6 млн м³ природного газу.

В області загалом спожито 536,5 млн м³ природного газу (без урахування транспортування по прямим трубам).

На 01.01.2020, за інформацією АТ «Луганськгаз», рівень розрахунків споживачів за спожитий природний газ з початку року (без розподілу природного газу) складає 89,1 % (нараховано 1619,6 млн грн, сплачено 1442,2 млн грн), в тому числі:

населення (без врахування пільг та субсидій) розраховалося на 73,5 % (нараховано 1444,0 млн грн, сплачено 1061,4 млн грн);

бюджетні установи – 22,5 % (нараховано 4410,8 тис грн, сплачено 992,9 тис. грн).

За інформацією НАК «Нафтогаз України», на 14.01.2020 теплопостачальні підприємства області розраховалися за поставлений природний газ на 22,3 % (спожито 85,8 млн м³, нараховано 581,7 млн грн, сплачено 129,9 млн грн, крім того сплачено у 2019 році та віднесено на погашення боргів минулих періодів 260,4 млн грн).

На обсяги виробництва та реалізації промислової продукції впливають наступні фактори:

ізолюваність регіону від Об'єднаної енергетичної системи України;
відсутність бюджетного фінансування вугледобувних підприємств;
низька ціна на вугільну продукцію державних вугледобувних підприємств;
неконкурентоспроможність продукції через непомірно високу ціну на газ, який використовується у якості сировини;

виникнення енергетичних та логістичних проблем.

У 2020 році продовжено роботу щодо сприяння сталому розвитку промислового комплексу регіону.

Для встановлення надійного електропостачання та відновлення сталої роботи провідних підприємств регіону (ПрАТ «ЛИНІК», ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання «Азот») продовжено координацію робіт щодо будівництва підстанції ПС 500 кВ «Кремінська» із заходами ПЛ 500 кВ «Донбаська-Донська» та ПЛ 220 кВ «Кремінська-Ювілейна».

1.2. Сільське господарство.

Виробництво сільськогосподарської продукції, на підконтрольних українській владі територіях здійснюють 1044 агропромислових формувань та 43,9 тис. особистих селянських господарств.

Середньооблікова кількість працівників, зайнятих у сільському господарстві у грудні 2019 року становила 7,4 тис. осіб, що на 14,0 % менше від попереднього місяця.

Заробітна плата штатних працівників в середньому за грудень 2019 року склала 9069,0 грн, що менше на 7,6 % від попереднього місяця та на 11,0 % від середнього рівня по регіону.

Індекс сільськогосподарської продукції по господарствам усіх категорій у 2019 році порівняно з 2018 роком склав 110,7 %, у тому числі: продукція рослинництва – 114,3 %, продукція тваринництва – 88,8 %.

Рослинництво. В сільськогосподарських підприємствах та одноосібних господарствах області за 2019 рік зібрано рекордні врожаї озимої пшениці та соняшника. У господарствах області на площі 407,0 тис. га зібрано зернових та зернобобових культур 1496,8 тис. тонн (129,1 % до 2018 року), у тому числі озимої пшениці – 1026,2 тис. тонн (129,4 %). Середня урожайність зернових та зернобобових склала 36,8 ц/га (129,1 %).

Збір технічних культур склав 871,9 тис. тонн (118,7 % до 2018 року), зокрема, соняшника зібрано 860,4 тис. га (119,4 %) з урожайністю 23,6 ц/га (118,0 %).

Під урожай 2020 року в сільгосп підприємствах області посіяно 270,3 тис. га озимих зернових культур (102,0 % до запланованого), у т. ч. озимої пшениці – 258,9 тис. га (100,0 %), озимого ячменю – 8,5 тис. га (163,0 %), озимого жита – 2,9 тис. га (135,0 %), крім того озимого ріпаку – 11,2 тис. га (у 3,4 рази більше).

Під посів озимих культур закуплено і використано 42,2 тис. тон мінеральних добрив (107,7 % до запланованого), що більше минулого року на 3 тис. тон. На весняно-польові роботи поточного року закуплено 25,9 тис. тонн мінеральних добрив (41 % до запланованого).

У 2019 році закуплено сільськогосподарської техніки в кількості 645 од. на суму 611,6 млн грн (86,7 % до 2018 року). З них: 95 тракторів, 41 зернозбиральний комбайн, іншої техніки – 509 од.

Кількість укладених договорів оренди земельних часток (паїв) на 10.01.2020 складає 109431 од. загальною вартістю 15339921,5 тис. грн. Середній відсоток нарахованої орендної плати від грошової оцінки землі – 6,1 %.

Тваринництво. У зв'язку з вибраковкою хворого та малопродуктивного поголів'я корів та збільшенням реалізації худоби на м'ясо на 01.01.2020 у порівнянні з аналогічним періодом 2019 року зменшилося поголів'я великої рогатої худоби на 0,2 % (становить 52,3 тис. голів), у т. ч. поголів'я корів зменшилося на 1,6 % (становить 24,1 тис. голів).

Зменшено поголів'я свиней на 2,1 % та склало 45,7 тис. голів. Основною причиною зменшення поголів'я по області стала низька закупівельна ціна на м'ясо у живій вазі.

Через збільшення маточного поголів'я дрібної рогатої худоби, поголів'я овець та кіз збільшилось на 4,1 % і склало 25,3 тис. голів.

У зв'язку з тим, що населення області більше проводило забій птиці для реалізації, поголів'я зменшилось на 4,1 % (становить 908,8 тис. голів).

За рахунок зменшення надою на фуражну корову по області на 6,6 % (4028 кг), виробництво молока у січні-грудні 2019 року порівняно з аналогічним періодом попереднього року зменшилось на 1,4 % та склало 125,2 тис. тонн.

Збільшення середньої ваги реалізованого поголів'я сільськогосподарських тварин та реалізація птиці призвели до збільшення виробництва м'яса по всіх категоріях господарств на 24,8 % (14,1 тис. тонн).

Через збільшення продуктивності поголів'я курей-несучок, порівняно з січнем-груднем 2018 року, збільшилось виробництво яєць на 1,0 % та склало 72,9 млн штук.

Переробкою сільськогосподарської продукції у Луганській області займаються 134 підприємства малого та середнього бізнесу у 8 підгалузях: хлібопекарська, борошномельно-круп'яна, олійно-жирова, м'ясна, молочна, пиво-безалкогольна, комбікормова, кондитерська.

Для забезпечення потреб населення області виробляються майже всі види продовольства, окрім цукру, спирту, лікєро-горілчаних виробів, консервів, риби та продуктів дитячого харчування.

Для підприємств харчової промисловості характерне неповне завантаження виробничих потужностей в галузях: молочна промисловість – близько 30 %, хлібопекарська – 50 %, виробництво олії – 35 %.

З метою підвищення конкурентоспроможності продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках станом на 27.01.2020 впроваджено систему управління безпекою продуктів харчування (НАССР) та систему управління якості відповідно до вимог міжнародних стандартів (ISSO серії 9000 та 22000) на 17 підприємствах харчової та переробної промисловості в галузях: олійно-жирова – 3, пивоварна – 3, інші – 11 од. В стадії впровадження перебувають 10 підприємств в галузях: олійно-жирова – 1, хлібопекарська – 5, інші – 4 од. Провідні торгівельні мережі області – «Сім'я» (ТОВ «Гведеон»), «Велика кишеня» (ТОВ «Фудком») та «Сільпо» (ТОВ «Сільпо-Фуд») впровадили систему якості і безпечності харчових продуктів на кулінарному, хлібобулочному, рибопереробному та м'ясопереробному виробництвах.

Виробництво молочних продуктів представлено чотирма підприємствами: ПрАТ «Біловодський МРЗ», ПП «Продгрупсервіс», ПАТ «Старобільський молокозавод», ТОВ «Марківський сироробний завод», виробнича потужність яких становить 135 тис. тон на рік. Асортимент виробленої продукції – понад 90 найменувань.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, за 2019 рік вироблено: масла вершкового жирністю не більше 85 % – 815 тонн, (90,6 % до 2018 року); молока та вершків незгущених й без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин жирністю більше 1 %, але не більше 6 % – 1136 тонн (71,3 %); молока і вершків коагульованих, йогурту, та інших ферментованих продуктів – 419 тонн (105,5 %), сирів свіжих неферментованих – 53 тонни (112,8 %). Зниження обсягів виробництва молока обробленого відбулося за рахунок зменшення надходження сировини на переробні підприємства.

Олійно-жирова галузь області представлена 5 провідними підприємствами (ТОВ «Сватівська олія», ТОВ «Агро Кепітал Груп ЛТД», ТОВ «Слобожанський завод продтоварів», ТОВ «Старобільський завод продовольчих товарів», ТОВ «Троїцький маслопресовий завод») та понад 17 мініцепами, виробничі потужності яких дозволяють переробляти 390 тис. тон сировини за рік.

За 2019 рік підприємствами вироблено 108,0 тис. тонн олії соняшникової нерафінованої та її фракцій (крім хімічно модифікованих), що становить 110,7 % до 2018 року. Зростання виробництва олії соняшникової відбулося через збільшення валового збору насіння соняшнику врожаю 2019 року та відповідно, обсягів його переробки.

Провідними підприємствами борошномельно-круп'яної промисловості (ТОВ «Айдарський пекар» та ТОВ «Айдар Милам») за 2019 рік вироблено 33,3 тис. тонн борошна. Через зростання попиту на продукцію, порівняно з 2018 роком, виробництво збільшено на 10,8 %.

Хлібопекарська галузь представлена 35 підприємствами з річною потужністю 65,8 тис. тон. Асортимент продукції, що випускається, налічує більше 300 найменувань хлібобулочних та кондитерських виробів. За 2019 рік вироблено 7310 тонн хліба та хлібобулочних виробів (93,4 % до 2018 року). Слід зазначити, що органами статистики не обліковуються виробництво продукції міні-пекарень при супермаркетах. Окрім цього, близько 59,0 % хлібобулочних виробів випікається малими підприємствами, які працюють на єдиному податку. В сільській місцевості значна частина населення випікає хліб в домашніх умовах (до 10,0 %).

Пивоварінням в області займаються 3 підприємства (ТОВ «Пінта – Кременський пивоварений завод», ТОВ «Лиспи», ТОВ «Вест менеджмент»), якими за 2019 рік вироблено 869,4 тис. дал (111,2 % до 2018 року). Зростання виробництва відбулося за рахунок розширення ринків збуту та реалізації продукції на всій території України.

Оптову закупівлю зернових та технічних культур на території області здійснюють ТОВ СП «Нібулон», ТОВ «Кернел Трейд», Компанії «Каргілл», «Серна», ПАТ «Аграрний фонд» та ПрАТ «Агротон».

В області існує 19 елеваторів, загальна потужність яких складає 847,9 тис. тон, з них – 16 діючих потужністю 765,8 тис. тон. Завантаженість елеваторів складає 46,5 %.

На території області діє чотири перевалочні пункти зернових та масляничних культур:

пункт «Левада» (м. Сєверодонецьк), потужність перевантаження становить 0,9 тис. тон на добу;

перевантажувальний комплекс компанії «Нібулон» (м. Сватове) потужністю 4 тис. тон на добу;

перевантажувальний комплекс ТОВ «Східзерноальянс» (м. Сватове) потужністю 2 тис. тон на добу;

пункт ТОВ «Красноріченське» (Кремінський район), потужність перевантаження становить 0,3 тис. тон на добу.

2. Стан розрахунків комунальних підприємств за електроенергію та природний газ.

В загальному переліку підприємств, установ, організацій, які належать до спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області (на підконтрольній території) перебуває 8 комунальних підприємств та установ різного напрямку діяльності, а саме: КП «Луганська обласна «Фармація», КП «Луганська обласна «Фармація Північ», КП «Луганській обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі», КП «Міжнародний аеропорт «Сєверодонецьк», «Білолуцьке державне комунальне підприємство по виробництву м'ясокісткового борошна», КП «Інноваційно-інформаційний центр», Обласне комунальне підприємство «Луганськ Еко Баланс» та Обласне комунальне підприємство «Регіональне агентство сприяння інвестиціям». Чотири з зазначених підприємства перебувають у стадії припинення або не здійснюють господарську діяльність: КП «Луганська обласна «Фармація», Обласне комунальне підприємство «Луганськ Еко Баланс», КП «Міжнародний аеропорт «Сєверодонецьк», «Білолуцьке державне комунальне підприємство по виробництву м'ясокісткового борошна».

Протягом грудня 2019 року діючими комунальними підприємствами спожито електричної енергії на загальну суму 337,7 тис. грн, природного газу – на 201,6 тис. грн. Всі рахунки оплачені, заборгованість відсутня.

Не теперішній час за КП «Міжнародний аеропорт «Сєверодонецьк» рахується заборгованість перед ТОВ «ЛЕО» за електроенергію у сумі 27561,02 грн.

Стан розрахунків підприємств централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення за електроенергію та природний газ.

Загальна заборгованість підприємств централізованого теплопостачання області за спожитий природний газ, розподіл та транспортування природного газу на 01.01.2020 року склала 926,8 млн грн, у тому числі перед:

НАК «Нафтогаз України» – 832,1 млн грн;

ПАТ «Луганськгаз» – 34,3 млн грн;

ДК «Газ України» – 60,4 млн грн.

Крім того, пені та штрафні санкції склали 103,6 млн грн (НАК «Нафтогаз

України» – 60,1 млн грн, ДК «Газ України» – 43,5 млн грн).

Протягом січня-грудня 2019 року спожито природного газу 82,3 млн куб. метрів на суму 560,7 млн грн, нараховане за розподіл та транспортування природного газу – 72,6 млн грн, оплачено 440,5 млн грн, з яких за спожитий природний газ – 368,5 млн грн (247,9 млн грн. віднесено в рахунок погашення заборгованості за спожитий газ минулих років, за даними НАК «Нафтогаз України»), за розподіл та транспортування природного газу – 72,0 млн грн.

Загальний рівень розрахунків підприємств централізованого теплопостачання області за спожитий природний газ та його розподіл і транспортування у 2019 році склав 70,0 %.

Загальна заборгованість підприємств централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення області за спожиту електроенергію на 01.01.2020 склала 377,3 млн грн, у тому числі по підприємствам теплопостачання – 9,4 млн грн (спожито електроенергії на суму 52,4 млн грн, оплачено 63,4 млн грн, рівень оплати – 121 %), водопостачання та водовідведення – 367,9 млн грн (спожито електроенергії на суму 245,4 млн грн, оплачено 241,0 млн грн, рівень оплати склав 98 %).

Крім того, пені та штрафні санкції – 58,7 млн грн (позивач ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання»), у тому числі по підприємствам: теплопостачання – 11,3 млн грн, водопостачання та водовідведення – 47,4 млн грн.

Одним із чинників незадовільних розрахунків підприємств централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення за спожиті енергоносії є довготривале застосування економічно необґрунтованих тарифів, що призвело до наявності заборгованості з тарифної різниці, яка на 01.01.2020 в цілому склала 975,0 млн грн, у тому числі за 2019 рік – 234,5 млн грн, а саме по підприємствам:

теплопостачання – 801,2 млн грн (по населенню – 671,7 млн грн, бюджетним установам – 129,5 млн грн);

водопровідно-каналізаційного господарства – 173,8 млн грн (по населенню – 161,9 млн грн, по бюджетним установам – 11,9 млн грн).

На 01.01.2020 залишилась невідшкодованою з державного бюджету (згідно постанов Кабінету Міністрів України від 18.05.2017 № 332, від 14.02.2018 № 110) тарифна різниця у сумі 114, 7 млн грн, яка затверджена територіальною комісією із затвердження обсягів тарифної різниці, у тому числі по підприємствам:

теплопостачання – 46,1 млн грн (по населенню – 1,2 млн грн, бюджетним установам – 44,9 млн грн);

водопровідно-каналізаційного господарства – 68,6 млн грн (по населенню – 67,0 млн грн, по бюджетним установам – 1,5 млн грн).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18.06.2014 № 217 «Про затвердження Порядку розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу» (із змінами та доповненнями) підприємствами теплопостачання відкрито спецрахунки із спеціальним

режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу. У грудні 2019 року середній норматив перерахування коштів на рахунок постачальника природного газу по категоріям споживачів склав: населення – 85,1 %, бюджетні установи – 84,3 %, інші споживачі – 70,8 %.

3. Аналіз інноваційної діяльності

За період 2016-2018 років інноваційною діяльністю займалось 61 підприємство, що становило 21,8 % до загальної кількості, у порівнянні із попереднім періодом 2014-2016 років кількість таких підприємств зросла на 79,4 %.

У промисловому комплексі регіону інноваційною діяльністю займається невелика кількість підприємств, а саме:

- ПрАТ «СНВО «Імпульс»;
- ТОВ «Науково-виробниче підприємства «Зоря»;
- ТОВ НВП «МІКРОТЕРМ»;
- ТОВ НДПІ «Водоочисні технології»;
- ТОВ НВФ «МІКРОХІМ»;
- ТОВ «НВО «СЗХНО»;
- ПрАТ «Біловодський маслоробний завод»;
- ТОВ «АГК Україна»;
- ТОВ «Сватівська олія»;
- ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод».

Протягом 2018 року інноваційну діяльність здійснювали 5 підприємств, що становить 7 % від загальної кількості обстежених підприємств області із середньою кількістю працівників 50 осіб і більше. З них: витрачали кошти на внутрішні наукові дослідження і розробки – 2 підприємства, придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 2 підприємства, придбання інших зовнішніх знань – 1 підприємство, інші напрями – 2 підприємства. Загальна сума фінансування інноваційної діяльності у 2018 році становила 16,2 млн грн. (на 20 % менше ніж у 2017 році).

Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації (продукцію та/або технологічні процеси), склала 4 од., з них впроваджували нові технологічні процеси – 3 підприємства (в тому числі нові або суттєво поліпшені маловідходні, ресурсозберігаючі – 1 одиниця); впроваджували види інноваційної продукції (товарів, послуг) – 4 підприємства (в тому числі нові для ринку – 3 підприємства).

На промислових підприємствах області у 2018 році спостерігається значне збільшення кількості впроваджених нових технологічних процесів (у 10 разів по відношенню до 2017 року) до 41 одиниці, з них нових або суттєво поліпшених маловідходних, ресурсозберігаючих – 1 одиниця; та збільшення кількості упроваджених видів інноваційної продукції (товарів, послуг) (у 11 разів по відношенню до 2017 року) до 120 одиниць, з них нових для ринку – 41 одиниця.

У 2018 році реалізували інноваційну продукцію (товари, послуги) 5 підприємств, які здійснювали інноваційну діяльність, в тому числі нову для ринку – 3 підприємства, нову лише для підприємства – 5 підприємств.

Обсяг реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) у 2018 році складає 47,3 млн грн. (0,3 % до загального обсягу реалізованої промислової продукції (товарів, послуг), з них продукція нова для ринку – 20,5 млн грн., нова лише для підприємства – 26,8 млн грн. У порівнянні з 2017 роком обсяг реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) за 2018 рік збільшився у 3,6 разів.

Основними причинами недостатнього інноваційного розвитку більшості підприємств є неможливість акумулювання власних коштів та отримання довгострокових кредитів від комерційних банків для розвитку інноваційної діяльності, відсутність дієвих інструментів державної підтримки інноваційної діяльності; неналежне фінансування сектора наукових досліджень та розробок, відсутність партнерів для співпраці. Негативний вплив також мали чинники, які гальмують розвиток промислового комплексу в цілому.

З метою висвітлення сучасного стану наукової та інноваційної діяльності в області розроблено спеціальне видання «Наукова та інноваційна діяльність у Луганській області за 2018 рік».

4. Аналіз інвестиційної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною статистикою України, обсяг залучених з початку інвестування **прямих іноземних інвестицій** (акціонерного капіталу) в економіку Луганської області на 01.10.2019 склав 449,1 млн дол. США, що на 2,7 % більше обсягів інвестицій на початок року та становить 1,3 % до загального підсумку по Україні. Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одну особу населення наростаючим підсумком з початку інвестування склав 208,4 дол. США, що на 2,8 % більше до початку року (на 31.12.2018 – 202,7 дол. США).

За даними Головного управління статистики у Луганській області, однією з найбільших країн-інвесторів, на яку припадає 84,5 % від загального обсягу прямих інвестицій області є Кіпр (379,5 млн дол. США). Також найбільші обсяги прямих інвестицій в область були залучені з таких країн: Велика Британія (22,9 млн дол. США), Панама (4,6 млн дол. США), які склали 6,1 % від загального обсягу прямих інвестицій.

На підприємствах промисловості зосереджено 375,8 млн дол. США (83,7 % загального обсягу прямих інвестицій в область), у т. ч. переробної – 318,6 млн дол. США, діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 54,9 млн дол. США; водопостачання; каналізації, поводження з відходами – 22,1 млн дол. США.

Активізація інвестиційної діяльності є однією з основних умов оздоровлення та розвитку регіональної економіки, рушійною силою її інтеграції у світове господарство за рахунок оновлення основних фондів, переведення

капіталів з одних сфер в інші, передачі технологій, інновацій та управлінського досвіду.

Обсяги освоєних **капітальних інвестицій** у січні-вересні 2019 року підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування склали 2034,5 млн грн, або 0,5 % від загального обсягу по Україні (січень-вересень 2018 року – 0,5 %), що у порівняних цінах на 13,9 % більше від обсягу капітальних інвестицій за відповідний період попереднього року.

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 67,1 % загального обсягу. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 29,2 % капітальних інвестицій.

Вагомі частки капітальних інвестицій освоєно в машини, обладнання, інвентар і транспортні засоби – 49,4 % усіх інвестицій, у будівлі та споруди – 30,5 %.

4. Стан розвитку будівельної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, у 2019 році підприємства області виконали будівельні роботи на суму 648,3 млн грн. Індекс будівельної продукції за 2019 рік порівняно з 2018 роком становив 98,7 % (2018 рік до 2017 року – 87,1 %).

Нове будівництво, реконструкція та технічне переоснащення склали 24,1 % від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонт – 53,3 % та 22,6 % відповідно.

За даними Департаменту Державної архітектурно-будівельної інспекції у Луганській області у січні-грудні 2019 року введено в експлуатацію 20787 кв. м загальної площі житла, у тому числі у грудні – 2742 кв. м, що становить 117,4 % до річного завдання (17700 кв. м).

Завершено будівництво та введено в дію дитячий будинок сімейного типу у смт Білолуцьк Новопокровського району загальною площею житла 411,2 кв. м.

Обсяг житла, збудованого індивідуальними забудовниками, складає 18630 кв. м або 89,6 % від загального обсягу введеного в експлуатацію житла у 2019 році.

Продовжується реалізація обласного плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2017-2021 роки «Безбар'єрна Луганщина».

Проведено моніторинг доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до об'єктів житлового та громадського призначення, медичних закладів, поштових відділень усіх форм власності. Сформовано базу даних пріоритетних об'єктів, яка включає 1114 од., потреба в коштах для виконання робіт з обладнання засобами орієнтовно складає 100,0 млн грн. У містах та районах проведена робота з розроблення відповідних проєктів (будівництво пандусів, обладнання санітарних вузлів тощо), у 2019

році залучено з різних джерел фінансування понад 14,0 млн грн, реалізовано 76 проєктів.

На території області облдержадміністрацією спільно з державною спеціалізованою фінансовою установою «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» з метою надання кредитів для поліпшення житлових умов громадян реалізувалося 3 регіональні програми, а саме:

регіональна цільова програма житлового кредитування внутрішньо переміщених осіб та членів їх сімей на 2019-2021 роки. У 2019 році за програмою надано 6 пільгових кредитів сім'ям ВПО на суму 3,0 млн грн;

регіональна цільова програма житлового кредитування учасників антитерористичної операції та членів їх сімей у Луганській області на 2017-2021 роки;

регіональна цільова програма забезпечення молоді житлом на 2018-2020 роки. У 2019 році профінансовано з обласного бюджету 781,9 тис. грн, що надасть змогу забезпечити житлом 2 молоді сім'ї.

Також реалізуються заходи регіональної комплексної програми підтримки індивідуального житлового будівництва на селі та покращання умов життєзабезпечення сільського населення «Власний дім» на 2017-2022 роки. За січень-грудень 2019 року з державного бюджету профінансовано 3000,0 тис. грн, з обласного бюджету – 2500,0 тис. грн, районних бюджетів – 647,7 тис. грн. Сільським забудовникам надано 80 кредитів на суму 6147,7 тис. грн. З залученням кредитних коштів завершено будівництво (реконструйовано) та придбано 98 житлових будинка загальною площею 6,7 тис. кв. м.

5. Стан розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, **оборот зовнішньої торгівлі товарами** області у січні-листопаді 2019 року становив 384,5 млн дол. США та зменшився порівняно з аналогічним періодом 2018 року на 13,1 %.

Обсяг експорту товарів у січні-листопаді 2019 року становив 146,6 млн. дол. США та порівняно з січнем-листопадом 2018 року зменшився на 22,4 %.

Обсяг імпорту товарів склав 237,9 млн дол. США, що на 6,2 % менше аналогічного періоду попереднього року.

Негативне сальдо становило 91,3 млн дол. США (за січень-листопад 2018 року сальдо негативне – 64,5 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,62 (по Україні – 0,83), у відповідному періоді попереднього року – 0,75.

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 77 країн світу.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, до країн Європейського Союзу експортовано 50,6 % усіх товарів (січень-листопад 2018 року – 37,4 %), до Російської Федерації – 11,0 % (25,7 %).

Найбільші обсяги експортних поставок здійснювалися до Білорусі – 15,4 % від загального обсягу, Франції – 10,0 %, Польщі – 8,9 %, Чехії – 7,5 %.

Валютна виручка від експортних поставок паперу та картону у січні-листопаді 2019 року становила 40,6 млн дол. США, або 27,7 % експорту всіх товарів, продукції хімічної промисловості – 27,4 млн дол. США (18,7 %), текстильних матеріалів та текстильних виробів – 14,4 млн дол. США (9,8 %), жирів та олій тваринного або рослинного походження – 13,8 млн дол. США (9,4 %), приладів та апаратів оптичних, фотографічних – 10,2 млн дол. США (7,0 %).

Серед країн-торгових партнерів експортні поставки найбільш зросли до таких країн як Чехія, Білорусь, Франція.

З країн ЄС імпортовано 22,8 % усіх товарів (у січні-листопаді 2018 року – 22,5 %), з Російської Федерації – 59,1 % (64,6 %).

Найбільші імпортні надходження, крім Російської Федерації, здійснювалися з Німеччини – 6,7 % від загального імпорту, Франції – 4,6 %, Саудівської Аравії – 4,3 %, Китаю – 4,2 %, Польщі – 4,1 %.

Імпортні надходження мінеральних продуктів у січні-листопаді 2019 року становили 82,1 млн дол. США, або 34,5 % імпорту всіх товарів, продукції хімічної промисловості – 43,6 млн дол. США (18,3 %), полімерних матеріалів, пластмас та виробів з них – 30,7 млн дол. США (12,9 %), маси з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів – 27,1 млн дол. США (11,4 %).

Імпортні поставки порівняно з аналогічним періодом минулого року найбільш зросли з Саудівської Аравії, Білорусі та Франції.

Оборот зовнішньої торгівлі послугами за 9 місяців 2019 року склав 46,0 млн дол. США і порівняно з аналогічним періодом 2018 року збільшився на 13,6 %.

Обсяги експорту та імпорту послуг становили відповідно 21,7 млн дол. США (зменшення порівняно з аналогічним періодом 2018 року на 6,3 %) та 24,3 млн дол. США (збільшення на 40,2 %).

Негативне сальдо зовнішньої торгівлі послугами становило 2,6 млн дол. США (9 місяців 2018 року позитивне – 5,8 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,89 (відповідний період 2018 року – 1,33).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 90 країн світу.

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, експорт послуг до країн Європейського Союзу становив 23,9 % від загального обсягу експорту послуг (9 місяців 2018 року – 17,2 %).

У загальному обсязі експорту послуг найбільша частка припадала на ділові послуги (76,6 % від загального обсягу експорту послуг), з яких 97,5 % склали наукові та технічні послуги.

Імпорт послуг від країн Європейського Союзу становив 60,7 % від загального обсягу імпорту послуг (9 місяців 2018 року – 6,1 %).

У структурі імпорту послуг переважали послуги, пов'язані з подорожами (18,4 %) та ділові послуги (9,9 %), з яких 77,7 % склали наукові та технічні послуги та 17,0 % професійні та консалтингові послуги.

6. Стан розвитку споживчого ринку.

Оборот роздрібною торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках та фізичними особами-підприємцями) у 2019 році склав 10277,3 млн грн, що у порівнянних цінах становить 116,0 % до 2018 року.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, що здійснюють діяльність із роздрібною торгівлі, у 2019 році становив 5123,0 млн грн, що у порівнянних цінах становить 108,4 % до 2018 року.

Індекс споживчих цін на споживчому ринку Луганської області у грудні 2019 року до грудня попереднього року становив 104,3 %, що на 0,2 в. п. більше загальнодержавного (по Україні – 104,1 %).

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики, у грудні 2019 року на споживчому ринку області ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 0,3 %. Найбільше на 3,7 % подорожчало молоко. На 2,5 % стала дорожче сметана, на 1,4 % – овочі, на 1,2 % – яйця, на 1,1 % – продукти переробки зернових, на 0,9 % – сир і м'який сир (творог), на 0,7 % – шоколад, на 0,5 % – масло, на 0,4 % – кондитерські вироби з борошна, на 0,3 % – кисломолочна продукція. Водночас на 1,4 % став дешевше рис, на 1,3 % – фрукти, на 0,6 % – олія соняшникова, на 0,4 % – м'ясо та м'ясопродукти, цукор, на 0,2 % – риба та продукти з риби.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби зросли на 1,2 %, у т. ч. тютюнові вироби – на 1,8 %, алкогольні напої – на 0,5 %.

Одяг і взуття подешевшали на 0,8 %.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива знизились на 2,4 % в основному за рахунок зменшення ціни на природний газ на 10,8 %.

У сфері охорони здоров'я ціни зменшилися на 0,4 % головним чином за рахунок зниження цін на фармацевтичну продукцію, медичні товари та обладнання на 0,5 %.

Зниження цін на транспорт у цілому на 1,4 % в основному спричинено здешевленням палива та мастил на 1,8 %.

Цінова ситуація на ринку палива

За даними моніторингу середніх споживчих цін на товари (послуги) у грудні 2019 року середня роздрібна ціна на бензин марки А-95 становила 27,37 грн/л (середня по Україні – 28,09 грн/л) і зменшилася порівняно з груднем 2018 року на 11,1 % (по Україні – на 7,7 %).

Дизельне паливо у грудні 2019 року коштувало 26,96 грн/л (по Україні – 27,45 грн/л) та порівняно з груднем 2018 року подешевшало на 12,2 % (по Україні – на 9,1 %).

Основними причинами подорожчання товарів є:

зростання світових цін і зовнішнього попиту на вітчизняні продукти харчування (зокрема, м'ясомолочної групи), нестабільна ситуація в тваринництві, спалахи хвороб тварин;

скорочення площ посіву овочів «борщового набору», використання аграріями менш якісних посадкових матеріалів та дешевих засобів захисту від гризунів.

Для залучення на споживчий ринок області додаткових ресурсів продовольчої продукції, більш повного та різноманітного його насичення і задоволення потреб споживачів сільськогосподарською продукцією та продуктами її переробки, іншими продуктами харчування проводяться ярмарки за участю безпосередніх місцевих товаровиробників.

Так, у районах і містах області, у 2019 році було проведено 892 продовольча ярмарок, на якій реалізовано 4,1 тис. тонн продукції місцевих сільгоспвиробників на суму 74,2 млн грн.

З метою відстеження та аналізу цінової ситуації на продовольчому ринку області проводиться щодаквартальний моніторинг середніх рівнів цін на основні продовольчі товари на території області, підконтрольній українській владі, зокрема на хліб та хлібобулочні вироби, молоко, крупи, яйця курячі, овочі тощо (за оперативними даними міських рад міст обласного значення та райдержадміністрацій) та щомісячний моніторинг цінової ситуації на основні види продовольчих товарів на споживчому ринку області (за даними Державної служби статистики України).

Обсяг послуг, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг у III кварталі 2019 року становив 517,7 млн грн, що на 51,7 % менше аналогічного періоду 2018 року (1070,9 млн грн).

Обсяг послуг, реалізованих населенню, становив 158,7 млн грн, що на 69,1 % менше показника 2018 року. Частка таких послуг становила 30,7 % від загального обсягу реалізованих послуг.

На зменшення загального обсягу реалізованих послуг, порівняно з відповідним періодом минулого року, вплинули зміни у формуванні сукупності одиниць державного статистичного спостереження щодо основних показників економічної діяльності підприємств сфери нефінансових послуг.

7. Аналіз ситуації у житлово-комунальному господарстві.

За січень-грудень 2019 року населенням області за житлово-комунальні послуги сплачено 1841,2 млн грн.

Рівень сплати становив 74,1 % від нарахованих сум, у тому числі:

газопостачання – 70,6 %;

теплопостачання – 78,5 %;

водопостачання та водовідведення – 72,4 %;

утримання будинків і споруд та прибудинкової території – 87,1 %;

вивезення побутових відходів – 86,8 %.

Заборгованість населення з оплати житлово-комунальних послуг на 31.12.2019 склала 2032,5 млн грн.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, на кінець грудня 2019 року заборгованість населення зі сплати за постачання природного газу становила 1236,5 млн грн, за централізоване опалення та постачання гарячої води – 524,8 млн грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 122,1 млн грн, за централізоване постачання холодної води та водовідведення – 127,6 млн грн, за вивезення побутових відходів – 21,5 млн грн, за постачання електричної енергії – 58,2 млн грн.

Середні нарахування за житлово-комунальні послуги, з урахуванням електроенергії (із розрахунку 150 кВт·год), на одного власника особового рахунку в грудні 2019 року становили 2152,4 грн.

Відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848 та від 27.06.2003 № 976 у січні-грудні 2019 року з населенням було укладено 2146 договорів щодо погашення реструктуризованої заборгованості на загальну суму 13003,9 тис. грн. Сума внесених платежів, з урахуванням довгострокових договорів, становила 18422,7 тис. грн.

8. Аналіз соціальної сфери

8.1. Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення в Луганській області (за оцінкою) на 1 грудня 2019 року становила 2137181 особа.

Впродовж січня-листопада 2019 року чисельність населення зменшилася на 14652 особи, у т. ч. внаслідок природного скорочення на 10018 осіб і на 4634 особи – за рахунок міграційного скорочення.

8.2. Доходи населення

Середньомісячна заробітна плата в розрахунку на одного штатного працівника, без урахування частини зони проведення антитерористичної операції, за січень-грудень 2019 року склала 8731 грн, що становить 118,5 % до відповідного періоду попереднього року.

Середня заробітна плата штатних працівників у грудні становить 10195 грн, що у 2,4 рази вище рівня мінімальної заробітної плати (з 01.01.2019 – 4173 грн), порівняно із листопадом 2019 року розмір заробітної плати зменшився на 15,0 %.

Індекс реальної заробітної плати за січень-грудень 2019 року порівняно до з відповідним періодом попереднього року становив 110,0 %.

Загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати (без урахування структурних одиниць підприємств, які звітують до органів державної статистики в інших регіонах України) на 01.01.2020 склала 475,5 млн грн.

Заборгованість із виплати заробітної плати працівникам економічно активних підприємств на 01.01.2020 склала 128,5 млн грн, що становить 27,0 % до загальної суми.

За даними Головного управління статистики у Луганській області, на початок січня поточного року основна частка суми заборгованості економічно активних підприємств припадала на промисловість (86,7 %) та будівництво (4,7 %).

За інформацією Головного управління Пенсійного фонду України в Луганській області, кількість пенсіонерів на території, яка підконтрольна органам української влади, на 01.01.2020 склала 346,3 тис. осіб.

Обсяги власних надходжень, що спрямовуються на виплату пенсій за грудень поточного року – 285,2 млн грн.

Обсяги дотацій з держбюджету на покриття дефіциту коштів Пенсійного фонду України на виплату пенсій за грудень поточного року становить 567,8 млн грн, у тому числі: загальний фонд – 567,3 млн грн, спеціальний – 0,5 млн грн.

Фактична потреба в коштах на виплату пенсій у грудні 2019 року становить 2579,7 млн грн.

Заборгованість по виплаті пенсій на 01.01.2020 відсутня.

8.3. Ринок праці

На ринку праці спостерігаються позитивні тенденції щодо зростання зайнятості та скорочення безробіття населення області.

За даними Державної служби статистики України, чисельність зайнятого населення у віці 15-70 років по Луганській області за січень-вересень 2019 року становила 305,3 тис. осіб. Рівень зайнятості населення по Луганській області склав 59,1 % (січень-вересень 2018 року – 57,2 %), рівень безробіття – 13,7 % (аналогічний період 2018 року – 15,1 %).

Упродовж 2019 року роботодавці проінформували обласну службу зайнятості про заплановане масове вивільнення 4,0 тис. працівників, що на 69,9 % більше ніж за аналогічний період 2018 року. Серед осіб, попереджених про вивільнення, 44,8 % – працівники державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування, 28,6 % – охорони здоров'я та надання соціальної допомоги, 9,5 % – сфери постачання електроенергії, газу, пари, 4,3 % – працівники переробної промисловості, 3,7 % – освіти.

Протягом звітнього періоду послугами Луганської обласної служби зайнятості скористалися 48,3 тис. громадян, з яких статус безробітного мали 22,9 тис. осіб.

Спостерігається позитивна тенденція щодо подачі роботодавцями вакансій до обласної служби зайнятості. Зокрема, кількість роботодавців, які співпрацювали з центрами зайнятості області, зросла на 3,8 % та склала 3,4 тис. Кількість вакансій у базі даних служби зайнятості Луганської області також збільшилася (на 5,8 %) до 21,2 тис. од.

За сприянням центрів зайнятості області протягом 2019 року працевлаштовано 19,1 тис. осіб (на 1,2 тис. осіб, або 6,5 % більше, ніж за аналогічний період минулого року), зокрема, 52,8 % з них було працевлаштовано оперативним чином до надання статусу безробітного.

На нові робочі місця з компенсацією роботодавцю єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування працевлаштовано 515 безробітних осіб, в тому числі 118 осіб, що недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці та 397 осіб на нові робочі місця в пріоритетних видах економічної діяльності.

Для розвитку підприємництва та стимулювання самозайнятості безробітних громадян впродовж 2019 року в центрах зайнятості одноразову виплату допомоги по безробіттю отримали та відкрили власну справу 54 безробітні особи.

Послугами служби зайнятості у звітному періоді скористалося 826 осіб з інвалідністю, працевлаштовано 300 осіб даної категорії. До громадських та інших робіт тимчасового характеру залучено 110 осіб з інвалідністю, професійне навчання за направленням служби зайнятості проходили 54 безробітних осіб вищезазначеної категорії.

Протягом 2019 року послуги обласної служби зайнятості отримали 1,3 тис. внутрішньо переміщених осіб, працевлаштовано 495 осіб.

Працевлаштовано 228 демобілізованих військовослужбовців, що брали участь в антитерористичній операції (ООС) або 28,5 %, з них 14 осіб отримали одноразову виплату допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності та 6 осіб працевлаштовано з наданням виплати компенсації роботодавцю у розмірі єдиного внеску.

Завдяки роботі Консалтингових центрів постійно удосконалюється система інформаційного та консультативного обслуговування осіб з питань організації та провадження підприємницької діяльності. Протягом 2019 року в Консалтинговому центрі, який працює на базі Сєвєродонецького міського центру зайнятості, було надано 672 індивідуальні та 39 групових консультацій, проведено 80 заходів, як то семінари, дні відкритих дверей, наради тощо, які відвідали 800 роботодавців міста, 24 заходи для 350 зареєстрованих безробітних. З січня по грудень 2019 року Консалтинговим центром Старобільського районного центру зайнятості було надано понад 300 індивідуальних консультацій, як юридичним так і фізичним особам.

На базі Лисичанського міського та Кремінського районного центрів зайнятості функціонують студії підтримки бенефіціарів, зокрема, вимушених переселенців «Бізне\$тарт», діяльність яких спрямована на залучення представників міжнародних донорських, волонтерських, громадських організацій, що займаються відновленням нормальної життєдіяльності на постраждалих внаслідок військових дій територіях, інтеграцією ВПО та зміцненням соціальної згуртованості.

З метою популяризації послуг, які надає обласна служба зайнятості, роз'яснення змін в законодавстві в пресі та на WEB-ресурсах протягом 2019 року розміщено 1323 інформаційних матеріали. Підготовлено 701 виступ на радіо та телебаченні.

На 01.01.2020 на обліку в Луганській обласній службі зайнятості перебувало 7,8 тис. безробітних громадян, з них 82,9 % отримували допомогу по безробіттю.

9. Аналіз розвитку малого підприємництва

За інформацією Державної служби статистики України та Головного управління Державної фіскальної служби у Луганській області, мале підприємництво області на 01.01.2019 було представлено 21640 діючими суб'єктами, із них:

443 малі підприємства (на рівні попереднього року);

2797 мікропідприємства (на 1,3 % більше попереднього року);

18400 фізичних осіб – підприємців (на 2,9 % більше попереднього року).

За рахунок створення нових суб'єктів малого підприємництва у 2018 році їх загальна кількість у порівнянні попереднім роком збільшилася на 2,6 %.

У малому бізнесі було зайнято 48,8 тис. осіб, що становить 50,1 % від загальної чисельності зайнятих суб'єктів господарювання, в тому числі:

на малих підприємствах та мікропідприємствах – 16,5 тис. осіб, що на 3,6 % менше показника попереднього року;

фізичних осіб-підприємців та найманих ними працівників – 32,3 тис. осіб, що на 13,8 % більше попереднього року.

Суб'єктів малого підприємництва, які працюють за єдиним податком, налічувалось 15324, що на 8,4 % більше минулого року. Загальна сума надходжень склала 323,9 млн грн, або 108,4 %.

Малими підприємствами (у т.ч. мікропідприємствами) у 2018 році реалізовано продукції (товарів, послуг) на суму 12,2 млрд грн, що склало 11,6 % від загального обсягу реалізованої продукції та порівняно з 2017 роком збільшення склало 11,9 %. Обсяг реалізованої промислової продукції збільшився на 29,5 % та склав 1436,6 млн грн.

Підтримка розвитку підприємництва в області здійснювалася відповідно до заходів Регіональної цільової програми розвитку та підтримки малого і середнього підприємництва на 2018-2020 роки» (далі – Програма) та аналогічних міських і районних програм.

У 2019 році на реалізацію заходів Програми фактично використано 3231,7 тис. грн з інших джерел. На реалізацію міських і районних програм розвитку та підтримки підприємництва використано 6310,8 тис. грн, з них 371,9 тис. грн – з місцевих бюджетів.

З метою залучення додаткового капіталу для розвитку і підтримки діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва (далі – МСП) здійснюється фінансово-кредитна підтримка. Відділеннями ПАТ «Державний ощадний банк України» та АТ КБ «Приватбанк» надано 410 суб'єктам підприємництва кредитів на суму 109,6 млн грн.

В регіоні розпочалась реалізація Програми «FinancEast» з відновлення фінансування інвестиційних проєктів мікро, малих та середніх підприємств в Донецькій та Луганській областях в рамках проєкту «Підтримка Європейського Союзу для Сходу України», що фінансується Німецьким державним банком

розвитку (KfW) через Німецько-Український Фонд (НУФ). Протягом року одноразову виплату допомоги по безробіттю отримали та відкрили власну справу 54 особи (підтримано 54 бізнес-проекти) на загальну суму 1122,6 тис. грн.

Налагоджена співпраця з міжнародними організаціями та програмами, які діють на території області: Програмою розвитку ООН в Україні (ПРООН), Агентством США з міжнародного розвитку (USAID), Міжнародною організацією з міграції (МОМ), Міжнародним Комітетом Червоного Хреста (МКЧХ), Норвезькою радою у справах біженців (NRC), Данською Радою з питань Біженців (DRC), організацією Дитячі Містечка України (СОС).

Місцевими органами виконавчої влади надавалася необхідна матеріально-технічна допомога суб'єктам МСП. Вживалися заходи щодо спрощення процедур передачі нерухомого майна в оренду, виділення земельних ділянок, отримання дозволів на будівництво та реконструкцію об'єктів, перегляду ставок та пільг з орендної плати для підприємців-початківців і тих суб'єктів підприємницької діяльності, що працюють у пріоритетних напрямках економіки.

Підприємницьким структурам протягом року передано в оренду 297 приміщень загальною площею 71,5 тис. м², у власність – 8 приміщень загальною площею 6,2 тис. м².

До участі в регіональних закупівлях було залучено 982 суб'єкти малого підприємництва. За результатами укладено 1996 договорів на загальну суму 182,6 млн грн.

Для спрощення процедури започаткування підприємницької діяльності в області діяв 20 центрів надання адміністративних послуг області (далі – центри), із них: 10 районних, 4 міських та 6 центрів, які обслуговують об'єднані територіальні громади (далі – ОТГ).

Протягом 2019 року через центри суб'єктам господарської діяльності та громадянам надано 447,8 тис. адміністративних послуг, що в 1,3 рази більше попереднього року. В середньому за місяць надавалося 37 тис. послуг.

За рахунок міжнародної фінансової підтримки у 2019 році для центрів придбано: 4 комплекти обладнання для оформлення і видачі посвідчення водія та реєстрації транспортного засобу, 16 мобільних кейсів для надання адміністративних послуг за межами приміщення центрів, 2 мобільні центри (на 2 робочих місця) на базі автомобіля Ford.

Інфраструктура підтримки підприємництва представлена 9 бізнес-центрами, 17 кредитними спілками та Луганським відділенням Українського державного фонду підтримки фермерських господарств. Створено 41 громадську організацію підприємців.

При облдержадміністрації створена регіональна рада підприємців. Ще 17 консультативно-дорадчих органів з питань розвитку підприємництва діють при міських радах міст обласного значення та райдержадміністраціях.

Підприємці регіону були учасниками учасниками 5-ти форумів: 3-х міжнародного, 2-х регіонального значення та 6-ти виставок: 3-х міжнародних, однієї національної, 2-х регіональних. Результатом стало налагодження ділових

зв'язків з новими партнерами, розширення ринку збуту власної продукції як в Україні, так і поза її межами. Представники бізнесу здійснили навчальні візити до Республіки Польща (18 учасників), м. Львів та Львівської області, м. Дніпро, м. Полтава, м. Запоріжжя (52 учасника) тощо.

За інформацією органів місцевого самоврядування та райдержадміністрацій у 2019 році за рахунок МСП створено 3156 нових робочих місць.

В. о. директора

Ольга СЕВОСТЬЯНОВА